

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa I. López Bernagost)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2'50

Fransa y 'l pop de Roma

—Vés explotant á n' els altres, que á mí no 'm xuclarás més.

DE DIJOUS A DIJOUS

ESPERÉM Á que 'n Maura obri las Corts y presenti el seu projecte de pressupostos, respecte dels quals s'anticipa l'impressió de que son una copia dels anteriors, agravada ab novas càrregues sobre l'país.

El fet culminant de la setmana 'l constitueix la nota del Vaticà dirigida á les potències, protestant de la visita de Mr. Loubet al rey de Itàlia. Ab aquesta visita 'l President de la República francesa va posar el dit sobre la llaga, com ho demostran els crits del pacient. Itàlia y França reconciliades accentúan l'aisllament del Papat y el fracàs definitiu de les seves pretensions polítiques en pro del restabliment del poder temporal. Aquesta reconciliació implica ademàs la mermada de l'influència papal sobre el govern dels pobles.

La nota, redactada pel cardenal secretari Merry del Val, conté un concepte ofensiu á França, concepte que sigue suprimit en la que fou enviada al govern de la República. Aquest detall posa de manifest la tonteria diplomàtica del pretensiós secretari, que al ser interpretat pel representant de França, s'ha desfet en tota mena de humiliants excusas.

Pero de totes maneres la bomba està llençada, y molt serà que no ocasioni una ruptura definitiva de relacions entre França y el Vaticà, y com á lògica y natural conseqüència la separació definitiva de la Iglesia y del Estat francès.

De manera que 'l Papa haurà anat per llana y 'n sortirà esquilat.

Fàcil es qu'Espanya se trobi també complicada en l'embolic. Espanyol es el cardenal Merry del Val y germà de un funcionari que ocupa en la Cort de D. Alfonso XIII un càrrec elevat. Apoyada en els dos germans Merry hi ha qui suposa que gira la política vaticana en el nostre país. En aquesta ocasió s'recordan alguns antecedents, com l'ausència dels dos embajadors d'Espanya á Roma (el del Vaticà y el del Quirinal) durant l'estancia de Mr. Loubet en aquella ciutat. Aquesta ausència se l'apunta el cardenal Merry com una victòria de les seves burdoses intrigues. Y això 'ns coloca avuy en una situació desairadissima respecte á França.

Ja's diu que D. Alfonso renunció al viatge que tenia projectat á la capital de la vènega República, al objecte de no disgustar al Papa. Lo que això significaria fora gravissim, ab sols considerar que tenim pendents de resolució ab França algunes qüestions tan importants com la del Marroc y la construcció de alguna via fèrrea internacional.

El refredament de relacions entre Espanya y França pot ocasionarnos perjudicis irreparables, que no bastaràn á compensarlos may las benedicions que 'ns dispensi 'l successor de Sant Pere.

Així, donchs, si 'l govern de la monarquia fa 'ls seus comptes, precisa que també fass 'ls seus el poble espanyol. Permetre qu'Espanya tingui de permaneixer eternament supeditada al Vaticà, implicaria una renúncia á la seva independència. Y l'espectacle de la nació més caduca d'Espanya possada á mercé de un poder religiós també caduc, sobre tot en lo que atany á sas pretensions polítiques, seria el ludibri d'Espanya y del mon enter.

No pot arribar fins á tal extrem ni 'l servilisme del govern espanyol, ni tampoc la muda resignació del poble.

PEP BULLANGA

EL RADICALISME REPUBLICÀ

NEM á tractar avuy serenament, ràhonadament de una qüestió que interessa en alt grau al partit republicà.

Els nostres enemicos—que ja no serien enemicos nostres si no busquessin reparos en totes las nostres coses, ansiosos com estan de desconcertarnos y dividirnos—han donat ara en la flor de dir que la República á Espanya no es avuy possible ni viable, á causa de l'acentuada orientació radical iniciada en la famosa Assamblea de 25 de mars, y prosseguida en tots els actes successius.

No té res d'extrany que 'ls nostres enemicos ho diguin, ja qu'está en el seu interès el propalarlo.

Lo més singular es qu'elements que asseguran simpatizar ab la República y fins algun altre que de republicans blassonan se fassin eco alguna vegada de aqueixa malèvola opinió dels monàrquics. Incautes, més que incàutes! Cóm no veuen les traidores xarxes caladas pels enemicos de la República? Cóm se deixan pescar tan fàcilment?

El sentit radical es fill directe y sostenidor á la vegada del entusiasme de las masses, que l'enliran y l'professan com una aspiració generosa. Aqueixa esperit radical v'atrueles del ensopiment en que jeyan condormidas, enervadas, sense fe, ni esperança en el esdevenir. Obrá en elllas, com obran els vexicants en el cos de un malalt. La sanch agombrada en el cap tèrbol s'escampá per tot el seu organism, y s'alseren brioses y's sentiren animades de un gran estimul de acció. Se 'ls oferi la lluita dels comicis: hi acudiren y venceren. Se 'ls hi ha proporcionat l'exercici de una propaganda incessant, y may han deixat de correspòndrehi.

LA CAMPANA DE GRACIA

Es això censurable? Amaga, per ventura, 'ls perills que alguns s'empenyen en véurehi?

Respondre en sentit afirmatiu seria confessar lo que pretenen els nostres enemicos, es á dir, que tant més ens espantém, quant més ens aném a proximitat al terme de la nostra obra.

• • •

Espantarnos! Y per què? Perque las classes populars, y en especial els obrers acentuan la dia més la seva adhesió á las soluciones republicanas? Si aquesta es precisament la nostra aspiració y la nostra gloria!

Què voldrían, donchs, que fessim? Els que venen ab neguit els nostres progressos en aquest sentit, pretenen acàs que pera conseguir l'adhesió y l'apoyo de determinats elements, renunciessim á ser els advocats resolts y decidits de las justas aspiracions populars? Pretenen, per ventura, que 'ns prestessim á certas compodenades, en virtut de las quals tendissim á fundar una República mesocrática, sustentadora de privilegis y convencionalismes y ab els seus punts y ribets de clerical y reaccionari!

No es pas aquesta solució la que necessita la decayuda Espanya. Pera aquesta solució ja's bastan y sobran els governs de las institucions monárquicas.

Suaument, per medi de una evolució pacientíssima y mesurada, procurant atreures l'apoyo de las classes mitjans y de las classes altas, actuá per espai de vint anys D. Emili Castellar. En més de una ocasió arribá fins á traspasar las fronteres que separan la República de la Monarquía, ab l'afany de portar monàrquics al camp republicà. Y quin sigueu l'resultat final? El fracàs de questa tentativa y l'empassament de alguns republicans al camp monárquic, exemple funest que contribuït á fomentar l'escepticisme entre las masses republicanas.

Seria insensat incorre avuy en el mateix error de llavoras. Per altra part las circumstancies especials que atravesa la nació son las menos indicadas per empender aquest camí. Espanya avuy com está necessitada de una renovació completa que l'habiliti per posar-se en consonància ab la vida de tots els pobles progressius, y això no ho conseguirà sino per medi de un gran sacudiment.

No hi ha avuy un sol republicà, fins els que blasponan de més sensats y gubernamentals, que no preconisi la necessitat de una revolució. Las resistencias reaccionaries la fan cada dia més urgent y indispensable. Encare que 'l partit republicà la refusa, la fatalitat de las cosas acabaría per imposarla

• • •

Lo que sí convé es purgar el radicalisme republicà de certas manifestacions bullangueras que á res condueixen, com no sigui al descrèdit del mateix radicalisme.

Un organisme es fort quan està ben organiat: quan té un cap que 'l dirigeix y voluntats disciplinadas dispostas á secundarlo. No es alborotant ni murmurant, ni sortintse de mare á cada punt, com s'afirma y's dona consistencia y forsa á una política. No es tampoc invadint atribucions que corresponen als organismes directius de un partit, com s'infundeix la confiança y's garantise pera 'l dia de demà l'exit de una empresa renovadora.

Precisa ser ferms y constants en las ideas y propósitos, y mesurats y correctes en la forma d'exporlas y procurar el seu predominio sobre la massa social, sense distinció de classes. L'adagi ho diu: «A só de tabala no s'agafan llebras.» La correcció unida á la fermesa es tan atractiva, com es repulsiva la imposició unida al matonisme. Apart d'això sempre s'ha vist que la reacció ha sapigut aprofitarse dels desvaris demagògics en dany manifest de tota causa popular.

Obra de rahó, de reflexió, de serenitat ha de ser la nostra: com més serena y reflexiva sigui, més revolucionaria y radical resultará.

• • •

La revolució no pot ni deu realisar-se á plazo fixo, com no s'realisen á plazo fixo las tempestats renovadoras de l'atmòsfera. Acumulant elements positius, cumpliré m'illor la nostra missió revolucionaria, que no parlant tot el dia de que la revolució ha de ferse y de que va á estallar de un moment al altre.

Convé no enganyarnos, puig en l'engany mateix trobarial al últim una causa de debilitat y de desredit.

Pera la revolució precisa contar ab un' amplia base d'elements socials: quant menos restringida sigui, més fácil ha de ser la seva realisació y més grans els resultats que produxeixi.

Alguns dels que avuy miran ab rezel, quan no ab temor, las expansions republicanas acabaran per venir á nosaltres, quan se convencin de que 'ns inspira un gran afany de justicia y de patriotisme. Ells haurán de comprendre al últim que fora de las solucions republicanas, no hi ha salvació possible per aquesta desventurada Espanya.

Una República sincerament nacional, atenta á protegir tots els interessos legítims, á dictar lleys protectoras qu'eleven el nivell y fomentin el benestar de las classes populars, dintre de una armónica conjunció de afeccions y de interessos; una República eminentment progressiva, democrática, llibre y autonòmica es la qu'hem de oferir á tots els nostres conciudadans sense distinció.

Y si la seva obcecació arribés fins al extrem de desatendre nostres generosas sollicituds y persistis sin en posar obstacles sistemàtics y resistencies invencibles al cumpliment de la revolució política, cada dia més necessària, llavoras preparar-se á rebre la formidable empeta de un'altra revolució més trascendent, que no s'iniciarà precisament á Espanya, sino en qualsevol altre país y que 'l monenter secundará: la revolució social.

Revolució inevitable que 's dibuixa ja en l'horitzó de la humanitat, y que pendrà aspectes diversos, segons sigui el grau de cultura y progrés dels pobles que la realisin. En els encenegats en la reacció y l'atràs, els seus efectes serán terribles.

P. K.

EN EL CAMP CATALANISTA

Olt s'esperava de l'Assamblea de la *Unió catalanista*, qu'és la séptima de las que aquesta institució porta celebrades; pero, la veritat sigui dita: fora dels entusiasmes internos dels que á ella han cooperat —que aquests no poden faltar

may—ben escassa ha de ser la seva trascendència política y social.

Creyan alguns qu'en la citada Assamblea's construirà un pont, que poguessin passarlo ab tota confiança 'ls numerosos elements avansats que conta Catalunya, partidaris de las soluciones autonòmicas en tota la seva extensió, desde la individual á la regional, constituinte una poderosa esquerra catalanista. Al efecte hauria sigut necessari reformar en sentit democràtic algunas de las anacròniques bases de Manresa.

Res de això s'ha fet. La *Unió catalanista*, poch amant de concretar, davant del temor de suscitar antagonismes entre 'ls seus components, s'ha limitat á donar carácter difús al seu criteri doctrinal, fentli perdre de intensitat lo que ha procurat ferli guanyar d'extensió. Aspira á conseguir que 'ls homes de las ideas mes contraposades en tots els ordres de la vida s'agrupin proclaimant no ja l'autonomia de Catalunya, sino l'*nacionalisme català*.

• • •

¿Qué faríen una vegada s'haguessin agrupat? Restabrir la nacionatà catalana? Pero 's quin y a quin objecte?

Aquest pensament peca en veritat de sobradament platònic. Las diferencies de criteri y de aspiracions que avuy se pretén anegar en un ambient de amor á la patria catalana, no per això s'extingiran, quan fos arribada l' hora de organizar aqueixa patria emancipada. Las mateixas lluitas que avuy se sostenen en l'esfera universal apareixerán dentro del reduït camp de Catalunya, no menos feras ni menos enconadas, per mes que 'ls combatents parlessin una mateixa llengua.

Es completament iniüta la pretensió de colocarse fora de la realitat. La realitat s'imposa sempre.

Apart de aquestas consideracions, està completamente fora de las corrents modernes l'aspiració á crear patrias xicas, que ja no responden á cap fi de progrés ni molt menos de prosperitat. Bó es que 's procuri la conservació de la vida peculiar de cada una de las regions que integren un Estat. Tothom estima lo seu y aspira lògicament á fer-ho digno del respecte agé. Pero l'amor á lo propi may pot arribar fins al extrem de destruir o afuixar els vínculs que mantenen l'existència dels grans Estats, factors, quant mes poderosos siguin y mes penetrats visquen, de sa propia grandesa y del progrés universal.

Per no compendre-ho així, el flamant nacionalisme català està destinat á arrastrar una existència esllanguida. Es una caboria més qu'és impossible que arribi á arrelar en el terror reflexiu de la mentalitat catalana.

• • •

Mala sort la del particularisme català.

La mateixa Assamblea de la *Unió catalanista* ab tot y las bonas disposicions á agermanar á tots els amants de Catalunya ha començat la seva tasca, ab una resta d'elements que donaren vida y importància al moviment catalanista.

Els Guimeràs, els Aldaverts, els Permanyers, el Uyà, els Romanins y Puigdengolas, els Mallofrés y molts altres significats companys de causa, han protestat anticipadament contra 'ls propòsits y 'ls acorts de dita Assamblea.

Podrà dir els assambleistes qu'en compensació á la resta han lograt sumar alguns elements despresos de la *Lliga regionalista*, com els Srs. Sunyol, Abadal y altres; pero seria difícil apreciar fins á quin punt pot estimarse com á suficient aquesta compensació.

Per altra part la citada *Lliga*, encare que desfeta y triturada desde l'viatge del rey, no s'decideix á arriar bandera. Molts dels seus elements, menos puritan que 'ls flamants *nacionalistes*, tractarán de treure partit de las seves complacencies ab en Maura com anys enrera tractaren de treure'n de las que tinguieren ab en Polavieja.

• • •

Tal es l'estat de un moviment polítich qu'en temps poch llunyans havia arribat á ferse temible. La descomposició s'ha apoderat d'ell. Ja arriban á quatre 'ls núclies divergents y contraposats que pretenen monopolizar la causa de Catalunya, algun d'ells ab fins utilitaris que res tenen que veure ab cap aspiració noble y generosa.

En vista de això estém ben persuadits de que l'esperit autonòmic de Catalunya no trobarà la seva febla y positiva expansió, fins y á tant qu'encari en el poderós moviment republicà, prenen per base sólida la primera de totes las autonomías: l'autonomia individual: es á dir: la democracia.

P. DEL O.

• • •

raló'l partit republicà de Barcelona d'estar disgustat de algunos dels regidors que va enviar al Ajuntament.

Dissapte de la semana passada onze d'ells varen faltar á la sessió: alguns, ho reconeixen per motius justificats, com el Sr. Bastardas, qu'estava malalt;

mes alguns altres sense causa que aboni la seva falta.

• • •

Y es el fet que 'ls regionalistas y 'ls monàrquics se van unir, convertintse en majoritària y votant la subvenció pera la professió de Corpus.

• • •

Aquestas ventatjas donades al enemic, produixen entre la massa republicana un moviment general de disgust.

Res importa que 'ls que han faltat tractin després de remediar la falta: l'espectacle trist ja s'ha donat y no hi ha medi humà de destruir el mal efecte que s'ha produït.

Afortunadament la massa està unida com un sol home, y 'ls que no saben posar-se en consonància ab las seves aspiracions, á ningú perjudican més que á si mateixos. Hi ha descredits que no tenen redenció possible.

Ab motiu del rompiment de Fransa ab el Vaticà, pròxim á consumarse, s'anuncia la probable suspensió del viatge de D. Alfonso XIII á París.

S'atribuïan á n'aquest viatge resultats de alguna trascendència pel porvenir d'Espanya; pero ara com sempre se sacrificaran á la consideració de no disgustar al hoste del Vaticà.

• • •

Quànt sera qu'Espanya's decideixi á emanciparse de aqueixa tiranía de un poder extrany, qu'és la que ha produït la seva ruïna?

A conseqüència de las denuncias formulades en el Congrés pel valent Lerroux, ha sigut decatrat cessant el director de las minas de Almadén, senyor Olérzabal.

Fins un govern injust y alentador de tots els favoritismes, ha sagut de reconeixer que á las mines de Almadén se cometien grans abusos contra 'ls explotats obrers.

Aquest reconeix

crosta de baix y molt íntim del rector pera manar fer una crida dominant al veïnat al cumpliment d' algunes reglas higièniques en evitació de perills que involucra la arribada de les calor, y al cap d' uns quants dies sentir que's fiquí un mort á l' iglesia pera sortirre á las 10 quarts d' onze del matí. Es necessari tenir un ps á cada ull pera no veure ó la contradicció ó la excessiva tolerància bescantadora de la serietat de qui desempenya un càrrec com el d' arcalde. Precisament en l' enterrament de referencia el senyor rector va demostrar grans desitjos d' emular á Torquemada clavant un cop de manassa á la gorra d' un heretje que, en son perfecte dret, no se la treya davant de la creu. Va tréurel, però l' heretje, que's així, va pèndreli de las mans y posarsela al cap altra vegada.

Vegi, senyor rector, si l' Còdich Penal parla de vint dures de multa y arrest. Quan ho sàpiga del cert, si'n ho diu, nosaltres li explicarem lo que deia Jesucrist, que'n tenim ganes.

LLANSA, 23 de maig

Desde que van cambiar el ministeri negre, disfusrem d' un parell de toreros misticos, que sembla que no mes tenen el dret de capejar á tort y á dret á tothom. Fa pochs dies que s' esgargamellavan, dihen que totas las personas d' aquesta, per anys que fassí que no s' hagin confessat, hi anessin, qu' ell per pecats que tingues sin tots els perdonaria. Naturalment, no ha d' estar enfadat el torero xulo, si encare es l' hora que, fóra de tres ó quatre beatas ja bastant arrossinadas, no ha pogut pescar n'ingú mes? Donchis ho sabeu, senyors ensotanats, aquest poble no hi està pels toreros negres; sisxís, donchs, no us fiqueu ab res de assumptos anticlericals si algun dia no voleu tornarlos á trobar ab una segona mofa com la que varreu rebre no fa gayres dies ab l' últim acte ci vil que tant enclastat deveu tenir á la memoria.

SANT JUST DESVERN, 14 de maig

En la tarda d' el 12 s' celebrà en aquesta població l' enterrament de nostre company en Joseph Vivés, al qual hi assistiren una representació de la societat coral *La Lira* junta al seu estandart endolat, una part del Comitè republicà y numerosos amics. Com que's tractava d' un verdader republicà, el be negre (que per cert es negre de debò) digué que si no s' retirava l' estandart se retiraria ell. Li contestaran que si's volia retirar era ben dueno y que també passariam sens ell. Així mateix sigué: el mossén marxà á salt de cá y la comitiva seguixeron curs fins davant de la iglesia hont el valent torna a repetir les seves proeses, fins que la comitiva que s' ha via anat engrossant, tornant á agafar la trastesa va dirigir-se al comentiri efectuantse l' enterrament en presencia del Alcalde y de nostres concejals republicans. Recomenem al cocodrilo ensotanat que mediti una mica més, de lo contrari ve exposatá que algun dia li toqui la grossa.

ESPOLLA, 19 de maig

Diumenge passat el nostre torero digué, desde l' cubell que pesar de que havia rebut ordre del seu jefe per fer funcions extraordinaries ab motiu de poder guanyar el jubileu, el era del parer de no ferne, basantse en que son massas los que li portan odi y molt pochs los qu' hi assistífan.

Si las funcions tenen la importància que vol demostrar fàsilshí als seus xays encantats; del contrari, podríen veure (encore qu' es molt difícil) que les teories qu' es hi exposa, no guarden el degut paralelo ab lo que practica. Ab això, *muchas táticas, señor Torero*; perque si el remat se'n adona... hi entra prompte l' epidemia y's queda sol, ab el bastó y la gossa...

MARINOS EN TERRA

CONTINUANT el Carnaval bufo-trágich que d' algúns anys á n' aquesta part ve celebrantse á Espanya, acaba de reunirse á Madrid un curiós Congrés naval que, de realisar-se els propòsits dels seus organitzadors, amenassa ocasionar en el pressupost de la nació estos tragos tremendos.

Per lo que's veu, els nostres marinos senten l' anyoransa dels barcos; d' aquells barcos famosos que tan bé van fersos quedar á Cuba y á Filipins. Y esperonats per aquest sentiment, intrigan qu' es un gust pera que, ja que aquells desgraciadament van espaiatarse, els en comprin de nous.

Greguts, sens duple, de que en sis anys ja'n hem olvidat de tot, parlan molt seriament de Lepanto, de Trafalgar, del Callao, com si aquí no hi hagués fetxas marítimes més frescans, y imitant á las criatures llemineras que, acabat el carmetlo que l'epapaven ne demanan un altre, obran golosament la boca buyda y eridan ab trágich ademà:

—Barcos, barcos, barcos...

*

Es el seu estribillo.

Si Espanya vol veure rajar, frescas y copiosas, las fonts de la seva prosperitat, necessita barcos.

Si Espanya vol tenir comers, agricultura, indústria, necessita barcos.

Si Espanya vol ser felis en l' interior y respectada en l' exterior, necessita barcos.

Per ara encare no han dit que també necessita barcos si vol exterminar la filoxera y evitar els constipats; pero al pas que aném no crech que aquesta declaració fassi esperarre gayre.

*

Sense haver assistit á las sessions del Congrés, es tan conegut el personal qu' en ell figura, que no ha de ser molt difícil imaginarse lo que allí deu haver succehit.

Supónsine que 'ns trobem en el lloc ahont se celebra l' acte.

S' also en Cervera y comensa á parlar així:

—Senyors: Dech declarar avans que tot que si alló de Santiago de Cuba va succehir, no va succehir per culpa meva. ¿Cóm volián vostes que quatre barcos escassos de carbó, pobres de municions, desproveïts d' artillería á propòsit y per anyadidura ab tanta muscos al casco que ab prou feynas els deixaven caminar, com volian, repeiteixo, que plantessin cara a la esquadra yankee, tres ó quatre vegadas més numerosa que la nostra? Altre gall ens hauria cantat si 'ls barcos espanyols haguessin sigut trenta quarenta y 'ls nort americans no més un parell.

(Aplausos).

—Animat per aquesta convicció, demano que 'l Gobern fassi construir á la major brevetat una esquadra poderosa, que 'ns donui ocasió de probar las nostres aptituds... y permeti colocar á una pila de marinos que avuy están sense feyna.

(Vivas, bravos, ovació delirant).

Darrera d' ell s' aixeca l' senyor Montojo.

—Uneixò—diu—el meu vot al del distingit mariño que acaba de precedirme en el us de la paraula. També jo vaig rebre á Cavite, pero quer qu' vaig rebre? Perque 'ls barcos nostres eran primis y 'ls americans gruixuts; perque 'ls nostres canons allargavan quinze punds y 'ls del enemic allargavan deu mil metres; perque nosaltres eram pochs y ells eran molts. Dónquime vinticinch acorssats, presentíme luego un barquet yankee, y si en un parell d' horas no me l' ha tret del davant, me tallo la coleta y may més toco ayqua.

Un' altra racció d' aplausos estrepitosos y pren la paraula el senyor Beranger.

—Jo, senyors, no hi sigut venut á Cavite ni á Santiago, ni sisquera á las illes Medas, per la senzilla raó de que mentres va durar la guerra vaig pendre la sabia precaució de no moure'm de Madrid; pero sento també la necessitat d' una esquadra y si la manifestació no ha de semblar pretenciosa, fins diré que la sento més que vostés.

Soch admirant, pero fassin el favor de dirme: ¿almirant de què? ¿Ahónt es l' esquadra que tot almirant auténtich y que s' estimi una mica ha de comandar? ¿Es director el director que no té orquesta? ¿Es pastor el pastor que no té remat? ¿Es pare el pare que no té fills? Per xó es que, convençut del paper ridícul que dintre de la casaca d' almirant estich fent, escudat en la meva edat y en els llauchs serveys que durant una trentena d' anys hi prestat a tots els ministeris, declaro solemnement que aquí fan falta barcos, barcos, barcos!...

**

¡Barcos!...

Quan diferent es aquest crit del que 'l país, en els seus escassos moments de lucides, llansa á la cara dels despreocupats que 'l governan!

L' agricultor troba que aquí lo que fa falta es protecció á las arts de la terra, base principal de la prosperitat d' un poble.

El comerciant troba que lo que fa falta es camins y carreteras.

El contribuent troba que lo que fa falta es bona administració!

El filòsop troba que lo que fa falta es educació y cultura...

Vejin els nostres llops de mar, davant d' aixó, si van lluny d' oscas.

**

Un dels congressistas, el conegit, encare que no gaire aplaudit, contra almirant Cervera, va tenir la tranquilitat de dirlo l' altre dia:

—Hi ha qu' estar convenuts de que sense marina no hi haurá Espanya.

Donchis sàpiga el protagonista del desastre de Santiago de Cuba que distém tant d' estar convenuts de lo que diu, que justament creyem tot lo contrario.

Ell espera un ministre de Marina que consumi la ruina de la nació, construïnt una nova y costosa esquadra?

Nosaltres esperem un nou Hernán Cortés que cremi las naus, las pocas naus qu' encare 'ns quedan.

FANTÁSTICH

EL REGIDOR APURAT

Ell ja voldrà cumplirlo, si no topés ab cap traba, tot allò que predica en incendiaris sermons, quan, relatant las trafics del oscurantisme innoble pidolava 'ls vots del poble en vigiliás d' eleccions.

—Si jo vaig al Municipi, deya ab hermosa arrogancia, [no li arrendo la ganancia á la trepa clerical!

De la caixa de la Vila, formalment us ho asseguro, no n' heurán may més ni un duro,

ni una pesseta, ni un rall

S' han acabat els m'slgastos y las necias tolleràncies: sento verdaderas ansias d' empender l' recte camí, y per lo mateix opino qu' en la lluire Barcelona els diners que 'l poble dona sólo pel poble han de servir.

Ell ja voldrà cumplirlo tot això, pero [malvagi!] ¿com resistir l' abordaja que 'l pobre senyor sufreix y en el qual, ab una furia qu' ell ab prou f'yna s' explica, hi pren part de mica en mica tota la gent que 'l coneix?

Sa mullé es la que comenza.

—Faràs una etzgalada (li diu) si per la humorada de que no't diguin traydó, defensas els drets del poble, qu' en restiu no es més que un zero, y votas contra del clero y contra la professió.

—¿Qué hi guanyas fentlo aixís, digas? [No comprens que així 'm repugna y qu' estàs posant en pugna ab els senyors del veïnat?

—No veus que obrant d' aquest modo fins jo seré mal mirada y votas contra del clero y contra la professió.

Creume, vota 'ls dos mil duros, qu' en rigor no ets tú qui 'ls pagas d' aquesta manera halagás als elements del govern,

y al mateix temps que demostres qu' ets ben educat de mena, m' evitas la immensa pena de veure't cremar al infern.—

Després segueixen las filials, las nebodas, las cunyades, tots clavantli andanadas que 'l deixa patidifús.

—¡Tú, un home tan fi y tan seriò!, exclaman xisclant á coro,

itú. procedir com un moro ó un descamisat!... ¡Jesús!

¡Posa obstacles á una festa com el Corpus, tan hermosa, ab la ginesta olorosa, els paperets, els gegants!... ¡Que no veus que als ulls del públic sentas plàs-a de sectari? ¡Que no sabs que fa ordinari no sé amich dels capellans?

—Vols ser republicà? Síguam; mes, ni deixis d' anà a missa ni posis cap cortapisa á la santa religió, ni á la Casa Gran permetis que per un simple puntill s' enteli 'l magnífich brillo de la nostra professió.

Davant d' aquestas filipsicas verdaderament estolidas, l' home que no té molt solidas sus conviccions liberals, no sabent per hòrt girarse y ab la conciencia intranquila, s' espanta, dubta, vacila y ten dona un pas en fals.

La cosa realment es grave y no pot prendre s'á broma, perque, es allò y si fent l' home la èva animeta's pert?

Möts afirman qu' es mentida, que 'l que s' ho crea es un toni, pero... y si això son del dimoni al últim resulta cert?

El problema d' ultratumba té tan fonda trascendència que seria una imprudència tractarlo massa de flux.

Ja ho sé qu' en Lerroux predica quan sermonja als seus mansos,

que tot això son romans, pero ¿qué sab en Lerroux?

El cap li diu: —Si t' arronsas vas a guanyar una xiulada:

l' ànima, en cambi, turbada, li replica: —No badémi!

Calcula els perills que 'ns voltan de volquer fé i pa' riotoro:

¡Pensa ab en Pero-Boterol!

¡Recorda que 'ns condemnem!

C. GUMA

Genialitats d' un ministre

Espanya podrá no haverhi administració, ni vergonya, ni res de tot allò que enalteix á las nacions y las fa mereixedoras de la consideració universal; pero en cambi tenim històries fins per divertir al veïnh més adust de carácter. L' últim comedian que 'ns ha sortit, com un mal grà, es el Sr. Allende-salazar, y la comèdia ha sigut representada al Vendrell, davant d' un numerós públic, entre l' que no hi mancaven, segons diulen, distingidas damas y hermosas senyoretas que, també segons anyadeixen, en tot se fican.

Comunican els corresponents de periódichs, que al començar l' acte la Assamblea Agrícola, baix la presidència del ministre de Agricultura, y ja en us de la paraula el Sr. Raventós historià la infatigable constància ab que la Federació Catalana-Balear vé perseguint un ideal de millora, arribà á una sentida y justa lamentació en virtut de qu' en certas ocasions els Goberrs no han atès als agricultors. A les horas el ministre de les aixadas exclamà, en català més o menys castís:

—D'onchis questa vegada no passará.

No'n vulguin més de ovació, de desmay y de sustos. A la majoria dels presents, entussiamats de sentir parlar en català á tot un ministre de la corona, diu que se 'ls hi va posar la pell de gallina, sentintse ja monàrquichs. Y m' assegura un periodista que hi era, que un acompañant del ministre digué en veu baixa: —*La has metido, compadrel*—sent molts els que 's trencavan de riure com ho fan els inglesos per dientre.

Es la espatotxada més graciosas que m' he tirat á la cara.

Entre en Maura, que dona una hermita com ofrena a la Verge de la Mercé—gansada que posá en solfa el genial Mariano de Cavia—y 'l Allende etcétra, etc., que en català del que ara 's parla ens engega una bromada de ocasió, ja 'ls dich que tenim un ministeri de safranés que donan color còmic a tots els guisats que la sosserra oficial desvirtua. Podrà faltarnos pa, pero lo qu' es tranquilitat ministerial ens ne sobra.

—Llàstima que 'l tranquil ministre no 's decidís á continuar la gresca! El Vendrell es una població simpàticament alegre, y no li hauria vindut d' aquí. Ja que van obsequiarlo ab el ball de diables (que no deixa de ser una bona ocurrencia) podria el ministre agafar una d' aquelles masses que serveixen per carregar cohets, y parodiar aixís els versos del ball:

—Lucifer! Aquí hi ha'l ministre darrer, de nom me dich... moltes lletres, y com que m' agrada gresca, al Vendrell m' han enviat..

Hauria sigut cosa tan notable que fins els vehins del Malacón se l' hagueren emportat á fer l' embutada á ca'l Aucell.

Y més notable

Qüestió peliaguda

El Papa ha autorisat als capellans per deixar-se pèl a la cara.

—¿Sab que aquest bigoti 'm resulta massa modernista?
—Fugil... Vosté en tot hi troba pels.

Un vicari de la primera volada.

Capellá de carabiners.

—Vajal Que vingui l' Agujetas ara; que vingui el Badila...

—Jo no tinch paciencia: interinament me creix el natural, me 'n poso un de postis.

—Trobo que ab el bigoti no hi van bé las faldillas: hauré de posarme pantalons.

—Noya, ara sí qu' en qüestió de pèl a la cara, ja casi estém tants a tants.

—Dónguimhi un cop de ferros, que avuy tenim un ofici dels grassos.

prén contra 'ls masóns, ni contra 'ls impíos, sino contra 'l govern de 'n Maura.

Vegin vostés com se podia creure que 's gressin contra 'l seu protector.

La culpa de tot la té 'l projecte de servey militar obligatori.

Els passan bonament perque vaji á servir tothom, lo mateix els richs que 's pobres, lo mateix els senyors que 's proletaris.

Lo que no poden admetre es que s' obligui a anarhi als religiosos professos y novicis de determinades ordes religiosas. Per això no hi poden passar, y 'n protestan enèrgicament.

Perque lo que diuenells: els professors y 'ls novicis ja serveixen; forman part de una «milicia del Reino, cuyo jefe es Jesucristo.»

—Eh, qué tal? ¿No 's agrada aquesta sortida?

Y ademés «la vida de quartel no es la más aproposito para fomentar las vocacions eclesiásticas y religiosas, ni es la vida del soldado la más indicada para recibir la educación religiosa y literaria.»

—Vaya una por que tenen de que durant el servey se dediquin massa á la conquista de didas y ninyeras!

Y no 's crequin, se prenen l' assumpto tant á la valenta, que no vacilan en invocar fins la butlla *Apostolica sedis*, la qual «declara incursos en excomunión especialmente reservada al Sumo Pontífice, á los que promulgaren leyes o decretos contra la libertad ó derecho de la Iglesia.»

Aquí tenen, donchs, á n' en Maura á dos travessos de dit de ser excomunicat pels pontifices del Comitè de Defensa Social. Ja cal que s' espavili que lo qu' es aquesta vegada no ha de valquerli l' herilla que va regalar á la Verge de la Mercé.

Ara si que aniré bé... ey, si'l Papa tira endavant el seu projecte.

El projecte papal consisteix en permetre als excomunicats que puguin deixar-se crèixer el pèl de la cara, en la forma y á la mida del seu gust.

Hi haurà capellans ab barba cerrada, ab bigoti sol, ab bigoti y mosca, ab bigoti y perilla, ab patillás á la anglesa, á l' andalusa... en fi tota la varietat imaginable. En materia de pèl el capellà serà un home com els altres.

Ningú hi guanyarà més que las pecadoras caprichosas, que tindrán més varietat pera triar als confidents dels seus pecadets.

May ab més rahó que ara serà cert aquell ditxo:

—El molt pel porta alegria!

S' anuncia l' proxim nombrament del Eminentísimo pera l' càrrec de senador vitalici.

El govern ho fa aixís. El país demana llibertat y ell li dóna cardenals reaccionaris, á fi de que mentre visquin puguin anar al Senat á defensar y practicar la tessis: «*El liberalismo es pecado.*»

Els japonesos han perdut dos barcos importants. ¡Qué s' hi ha de fer! Las catàstrofes de la guerra van á torna jornals.

Seguint per aquest camí pot donars 'l cas de que tant á Russia com el Japó se quedin sense barcos... y que al últim se quedin també sense gent.

Llavors fora quan alcanciaran l' túnica pau dura. La pau dels sepulcres.

Passan de 3,000 las solicituds de ingress á las Academias militars presentadas en el corrent any.

Pinta aquest dato la situació d' Espanya.

Tancadas totes las portas de l' activitat útil, res té d' extrany que la joventut acudeixi á trucar desesperada á la cuina del ranxo

El ministre de Marina, diu que pretén armar á tots els barcos de guerra que posechim.

—Es qu' encara n' posseïm algun? —Es que las carreteres mes ó menos flotants qu' s' han quedat, mereixen el nom de barcos?

—Ah Sr. Ferrández, Sr. Ferrández!

Ab l' excusa d' armar als barcos, á qui vosté vol armar, bé prou que 's veu, es al país contribuyent.

PIGRIMAS

Per mes que té pocha raleta,
ab orgull y vanitat
diu el pintor Coloreta,
que ocupa un lloch elevat.
Y no falta á la vritat;
puig si bé pinta parets,
catres vells y tamboerts,
ell viu d' dalt d' un terrat.

Un matí prenen la llet,
un tal Lluç qu' es fil d' Alella,
va exclamar tot satisfet:
—Ils molt bo' l' such de mamella!

A casa d' un tal Pau Riu,
el meu amich Ubinyana
va dirme: —Per quin motiu,
la molt popular CAMPANA
en la portada no diu
que sigui republicana?

—Y jo, demonstrantme atent,
li vaig respondre al moment:

—No ho diu, y no 've de nou,
perque tothom sabé prou
que d' una manera pública,
ella sempre ha defensat
ab ardor la Llibertat,
el Progrés y la REPÚBLICA.

Al tenir jo, ab goig sens' mida
el primer premi guanyat

en un concurs celebrat
per el periòdic *La Dida*,

tot rihent vaig di' n' en Brossa:

—Sofrint grans penas y afanys
y passant dels cinquant' anys...

—*La Dida* m' ha dat la grossa!

—Tinch multa enveja, Sisquet,
de la noya de ca'n Flò.
—Per qué dius sixó, Pepe?
—Perque, noy, té un bigotet.
que 'l voldria tenir jo.

FRANCISCO LLHNAS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA.—*Pa-ta te-ra.*
2. ANAGRAMA.—*Rector—Recort.*
3. TRENCA-CLOSCAS.—*La reina mora.*
4. CONVERSA.—*Moncada.*
5. GEROGLÍFICH.—*Com mes casas, mes pisos.*

Han endevinat totes ó part de las solucions del número anterior els caballers: Un Junedench, y Pel Maig fabas á raig.

XARADA
—¿Veus aquest total, Arturo?
Mifrat be.

Bueno si.

es igual que 'l altres, vidres
y llistons y claus á dins
que aguantan la mercanca,
d' aquell que afuixi pistriños.

—Hu-dos donchs, primera-teresa
dos-tercera esment en si
valen gran cosa 'la objectes.

—Prou que valen, exhibits
nete de pols flamants de trinca,
preferisco comprá aquí
á un basar d' aquests que passan
per més afamats y richs
perque aquell al menys s' estalvian
romansaments y cumplits.

—¿Veus aquell képis? —Qu' es maco!

—Oy que ho es? Doncha t' haig de dir
que s' ha fet més farts de quarta

tres girada, que 'l carril
per caps, si vola plena de tinya
que 'l lloga presumir.

—Te 'n records de les festas
que un punyal las va agualfa?

Donchs en recepció continua
corri tapant *tupins*
llogats á quatre pessetas
per cridar visca á desdir.

J. COSTA POMÉS

ANAGRAMA

En Tot es home eminent
pero te bastant total
de que li birlin el puesto
dintre el partit liberal

O. PI

TRENCA-CLOSCAS

ADELA TARROSELL

Formar ab aquestes lletras degudament combinadas
lo títol d' una sarsuela catalana en 3 actes.

E. QUERALT

QUADRO

Sustituir los punts ab lletras de modo que illegit horitzontal y verticalment, digan: 1.ª ratlla, Artista. 2.ª Animal. 3.ª En los jochs de cartas n' hi ha. 4.ª Nom de dona,

PAGO ALBIRIA

GEROGLÍFICH

EN KI

NO MIRA

KI EN

R. AREGALL

Caballers: P. del Cantó, Pascual Berná, Antonet del Vendrell; i Prou!

Caballers: A. Llauderó Monseny, Enrich Doménech, PL Q.A.L., Gallinaire; i Vings!

Caballer: R. C., L. S. y A. B. (Igualada); Perdonin, pero ab aquella gent no volem discutirhi, ni anomenerla. Per aquests sols hi ha dos camins: deixarlos estar ó donarlos una lliissa. —J. B. (Sitges): Ens donem per enterarlos y ho tindrem en compte. —Antolí B. Ribot: Ni fetxuda á Cornellà—ens ha arribat á agrada. —Un que li agraden les coses negras: Els xistos no son descabelllats, podrísser... —J. M. de G.: No hi ha estat massa inspirat. —L. Peifort: No 'ns ha tocat la corde sensible. —Fabius: El seu dibuix sembla fet meu, qu' es tot lo que 's pot dir. —Gonnella Poétich: Aixó es alló que 's feya 35 anys enrera, pero en canvi no té gayre gracia. —J. T. M.: La seva íntima no haurà de sortir de la intimitat.

—Joan Casas Vila: *Faz los muertos.* —Romancer d' Abdosrius: Molt d' ènfasi y molta prosopopeya. —J. Montabiz: Els epigràfics son graciosos y... deixiho anar.

Lo demés anirà al Almanach, si hi va. —Antón Daroca: No, senyor; no ho tenim á bé. —J. Costa Pomés: Mandar, y disponiendo... ja ho sab. —P. C. M., R. M., Un de Abrera, Un admirador de 'n Leroux y *LA CAMPANA*. N. C., F. P.: No 'ns es possible insertar las cartas que 'ns remeten, per distints motius. —Nartreb: Es mansoy.

Imprenta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carter del Olm, número 8

Tinta Ch. Lorilleux y C°